

NAGYKÖRÖS ÉS VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykőrösi Gazdasági Egyesület” hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatalai: Nagykőrös, IV. ker., Kossuth Lajos-ter 35.</p>	<p>Főszerkesztő: Magyar Kázmér.</p> <p>Felölös szerkesztő és laptulajdonos: D. Tóth Ferenc.</p>	<p>Előfizetési árak: HELYBEN: Egész évre 10 K, ^{1/2} évre 5 K, ^{1/4} évre 2-50 K</p> <p>VIDEKEN: Egész évre 12 K, ^{1/2} évre 6 K, ^{1/4} évre 3 K. Egyes szám ára vasárnap 10, hétköznap 4 fill. Nyitár soronkint 60 fillér.</p>
--	---	---

Fényes jubileum.

Az egyhangú, szomorú farsangi hétköznapok között ünnepre virradtak a helybeli katolikus hívek. Aranytelkű főpapjuk ezüst nősége volt. Szerdán d. e. fél 10 órakor régi templomuk előtt csak úgy hullámzott a tömeg, hogy mielőbb helyet szerezzenek maguknak, kicsinynek bizonyult templomukban. A harang hívó szava hirdette az ünnepet. A templomban kigyultak a gyertyák, lenyugtában üszött az izlésesen díszített, virágos oltár, — megszólalt az orgona és a jubilans — Takács Mihály apátplébános az oltárhoz lépett tizenhárom paptársával, hogy azoknak együttes imaja közepette bemutassa a Mindenhatonak az üdöztöt, kinek 25 éven keresztül oly hűséges szolgálója volt.

Evangelium után a szöszekre lépett Mihálovics Ernő lajosmizsei plébános s ünnepelt paptársának hivatalos és eredmenyes munkáját cseleteire, igazán meggyőző erővel, figyelemreméltó szóonoki tehetséggel. Istentisztelet után áldást osztott a jubilans, eléje járult hűveire, ép úgy, mint huszonöt év előtt a legelső szent pillanathon.

A szertartás befejeztével a tisztelgőket fogadta lakásán, az apátplébános ur. A város nevében Póka Károly polgármesterünk üdvözölte az ünnepeltet az őszinte nagyrabecsülés hangján. A „Öngyógyesület” nevében K. Faragó Irma elnöknő kívánt sok lelki örömet a jubiláló főpapnak, további, áldásos munkájához. A „Kaszinó” és a „Gazdasági Egyesület” nevében Gáll Dezső elnök mondott beszédet. Az „Israelita Hitközséget” Szántó Gyula ügyvéd képviselte: tisztelgők között. A „Róm. Kath. Iskolaszék” minden egyes tagja megjelent az ünnepelt előtt s Izinger Ferenc üdvözölő szavai után átnyújtotta az ezüst keresztet nagyrabecsült elnöküknek, melyet egy szép Mária szoborral együtt a nagykőrösi róm. kath. hívek ajándékoztak szeretetük jeléül lelkipásztoruknak. Majd a „Kisegítő Hadikórház”-ból jöttek sebesül. katonák, Szatmári Imre őrmesterrel élükön és könnyes szemmel kívántak sok-sok jót, az ő szomorú sorsukban vigasztaló lelkiatyjuknak.

A „Róm. Kath. Tantestület” nevében Palásti Erzsébet tanítónő üdvözölte kedves közvetlenséggel a jubilánst. Ezután a gimnazista róm. kath.

növendékek szeretetteljes tiszteletét tolmácsolta Philipp Imre átnyújtotta emlékezésük jeléül a növendékek által ajándékozott ezüst tintatartót.

Igen kedves volt a róm. kath. elemi iskola részéről, a plébánia udvarán tartott kis ünnepély is. Dallal üdvözölték a könnyekig meghatott, szeretett igazgatójukat és lelkiatyjukat, majd Pinter Irén VI. oszt. növendék mondott a gyermeki lélek őszinteségével és ragaszkodásával kis beszédet.

A kerületi papság nevében Mihálovics Ernő meleg szavakkal üdvözölte az ünnepeltet, mint a kerület szeretett esperesét. Beszédje végén átnyújtotta a kerületi papság ajándékát, az aranyozott ezüst kelyhet azon őszinte kívánsággal, hogy e kelyh későn, majd a gyémánt mise után hulljon ki felszentelt kezéből. A fényes jubileumon a következő papok jelentek meg:

Mihálovics Ernő lajosmizsei plébános, Hajniss Dezső esperesplébános Ujkécskéről, Altrichter Ferenc kerekgyházi plébános, Lesnyovszky Armand kocséri plébános, Linka Ferenc kecskeméti hittanár, Karácsonyi János páhii lelkész, Tóth Imre kecskeméti hitoktató. Továbbá ifj. Takács Mihály kecs-

TÁRCA.

A békó.

Itt: Magyar Kázmér.

I. A békó felül álltalában.

A békó, vidékenként békyó, régi írásmód szerint béklyó. (Compedes, compes pedica; Fessel, Fussesien.) A ló első lábaira alkalmazott láncos, többnyire vas eszköz, mely a szabad mozgást gátolja. A név a török-tatár-mongol bugau, bokkin* szókkal van rokonságban s már ez is mutatja, hogy a békó egyike a nomád magyarság legfőbb kizárólag a ló lábára veretett.

Összetévesztjük sokszor a nyüggel is. (Régi írás szerint nyüg, nyüh, nygh, nywk. Pedica, lingamen, compedes, Fussesien. Fessel.) Ez szintén mozgást gátló eszköz és szintén lólabakra alkalmazták, azonban ennek anyaga növényi részekből — kender — való, esetleg borból (szij), de

vessző- és gyökérfonatokból is készítették (gúz). A magyar a nyüg alatt kender, illetőleg kötélből valót ért.*

Tehát úgy a békó, mint a nyüg a ló szabad mozgását gátolja; de apró lépéseket tehet benne, azonban sem ügő sem vágató mozgásra nem képes; megugrás, riadás, vagy lézés eseteiben ügyetlen, nagy ugrásokat tesz, mik azonban igen fárasztják. A rabság fogalma kapcsolódik a békóhoz mindig bizonyos mérvig, s régibb, de újabb időben is a rabul ejtés és elzárt-ság eszközeinek és értelmezőjének használták.**

II A békó szerepe.

A békó kizárólag a legeltetés körül használt eszköz. Régebben óriási nagy volt a szerepe, mert a legeltetés is igen nagy arányokban történt; ma is eléggé számottevő, főleg a kisbirtokosok, földművesek gazdasági életében.

A ló ugyanis igazon volt a szántóföldön, épp így a szállítás és fuvarozás kö-

*** Pro nygh et panwa dati sunt estrang zal tres. 1552. (O. L. Nád. 42.)

*** A ló és a föld alatt beéközött víz azért nem jó... Békóba vert engem is a szerelem (Népdal.)

* Gomboz-Melich: Magy. Etyim. Szótár 333. l.
** Három niakra való való bilincsek és két béklyó 1621. (O. L. M. C. 231.)

rében is; de a külterjes gazdasági viszonyok és rendszerek mellett a takarmánytermesztés nem volt eléggé kiadó, úgy hogy a lóra az Alföldön sajátos — a külföldtől érthetetlen — feladat is jutott még: a ló jórészt maga takarmányozta önmagát, nem kaszált neki a fűvet és a szénának való anyagot: legelte maga.

Hogy a békót magát és részeit könnyebben meg- és felismerhessük, szerepet, rendeltetését tisztán láthassuk: a békó alkalmazási helyén, a legelőn és a ló lába körül kell némi vizsgálódást végeznünk.

A ló főevő állat, főeleme a legelő. Azt tartják, hogy a kanca elli a csikót, de a legelő neki az anyja. A gyér fűvé gyepeket szereti leginkább, ezt harapja sajátos harsoztatással, mikor kedvére legel. A legelőn fut, rohan szabadon, s „kergeti a sivatag viharát, a villám sárga kigyóit”. Szóval itt edzi a lábát és tüdejét a majdani feladatokhoz. Itt a legelőn nő fel és tartózkodik az anyja ménesében, itt van nevelőben a csikó is, mely élvezi a jót, a teljes szabadságot, mozgásának határt csak a karikás sudara szab. Innen állítják aztán az arany-

I Ujabbban a változott viszonyok elcsavarították az anyaság igazságát a legelőtől a zabos zsákhöz.

ugy hogy örmesternek már 14 kor. nyugdíj jár havonként.

Ideiglenes rokkantsági nyugdíj azoknak a rokkantoknak jár, kik keresetképtelenek, de idővel gyógyulhatnak. Az ideiglenes nyugdíj élvezője 3 év múlva felülvizsgálatra megy, amikor a vizsgálat eredménye szerint nyugdíját vagy beszüntetik, vagy tovább folyósítják. Az ideiglenes rokkant nyugdíj havi összege egyenlő az állandóval.

A rokkantsági nyugdíj helyett végkielégítés nyerhető és pedig a közlegény 44 kor.-t. s rangfokozatként felfelé mindig 14 kor.-val többet, aminek elnyerése nem kívánatos, mert az érdekelte nézve megrövidüléssel jár.

2 Sebesülési pótdíj akkor is jár, ha a megsebesült katona keresetképes. A sebesülési pótdíj havi összege közlegénynél a sebesülés természeté szerint: harcsebesülés esetén havi 8 kor., fellább, vagy télkar elveszése esetén havi 16 kor., két végtag, vagy mindkét szem világnak elvesztése esetén havi 23 kor. 33 fill. Közlegénynek és altisztnak egészen örmesterig egyenlő díj jár. Minden rokkant katona kaphat nyugdíjat és sebesülési pótdíjat is egyszerre, ha az utóbbira is illetékes.

3. Ideiglenes évi segély jár minden, a haboru alatt teljesített katonai szolgálat következtében rokkantta lett közkatónának, vagy kirendelt hadimunkásnak, ha *arra tényleg rá van szorulva*. Ideiglenes segély jár a rokkant katona családja részére is, ha azoknak kenyérkeresője ő volt s neki kellene továbbra is annak lenni, de arra képtelen. Ideiglenes segély jár tehát saját személye, felesége, akár törvényes, akár törvénytelen gyermeke után. Szülők után is, ha azoknak kenyérkeresőjük ő volt.

Ideiglenes évi segély havi részlete a rokkant saját személye javára a keresetképtelenség oka szerint legkevesebb 5 kor., legtöbb 15 kor. lehet, a közlegény és altisztek részére egyformán. Feleség részére 5 korona nem teljesen rokkant katona gyermekeinek havonként és egyenként 3 kor., teljesen rokkant katona gyermekeinek 5 kor. Szülők és nagyszülők után legfeljebb összesen 10 kor.

A három pont alatt felsorolt összegek egymástól függetlenül járnak, azaz, ha az előfeltételek meg vannak, mind a három nem állami ellátás egyszerre élvezhető. Ezeknek együtt legkevesebb 50 kor.-t kell havonként kitenni, ha a mind a három előfeltétel meg van. Ezt minden rokkant katonának joga van kérni falun az előjáróság útján, városban a polgármesteri hivatalnál. Sérelem esetén panasszal mindenkor a honvédelmi miniszterhez kell fordulni.

4. A rokkantak házába felvesznek minden vak katonát, különös ápolást igénylő sebesültet, elmebajost. A rokkantak házában rangfokozatuknak megfelelő tényleges zsoldot kapják. A rokkantak házában való ellátás helyett a nyugdíj két évi összege végkielégítéssel nyerhető. A rokkantak házában elhalt nős katona családja végkielégítéssel 60 kor.-t kap.

Elesettek, meghaltak és eltűntek családjaik állami ellátására igényt tarthatnak az özvegyek és árvák. Az özvegyek nyugdíjat, az árvák pedig nevelési járulékot kapnak, de csak a törvényes gyermekek, fiuk 14 és leányok 16 éves korukig. Az özvegy, ki előzőleg segélyben részesült, férje eles-

te, vagy eltűnése után hat hónapig a régi segélyre, attól kezdve és kinek segélye nem volt, férje halála, vagy eltűnése után azonnal nyugdíjjogosult.

Az özvegyi nyugdíj havi részlete, szerint, hogy a férj ellenség előtt, vagy nem ott esett el, hogy az özvegy keresetképtelen, vagy vagyontalan-e, közlegény özvegye havi 6 kor.-tól 17 kor.-ig, rangszerint átlag 2—3 koronával több-több, az örmester özvegye már 25 kor.-tól 45 kor.-ig részesülhet nyugdíjban havonként. A nevelési járulék aszerint, hogy az özvegy él, vagy nem él, fiuk és leányoknak egyformán 4 kor., illetőleg 6 korona.

Elesett közlegény és hadimunkás után a szülők és nagyszülők is kaphatnak nyugdíjat, ha az elesett nem tényleges állományba tartozott és magyar állampolgár volt.

Az özvegyi nyugdíjon és nevelési járulékon kívül a legénységi özvegyeknek és árváknak ideiglenes évi segély is jár, ha arra rá vannak szorulva. Az özvegy részére havi 10 kor., az árvák részére fejenként és havonként 1 korona. Ha az anya sem él, akkor havonként 1 árva után 3 kor., kettő után 5 kor., három vagy több árva után fejenként és havonként 2 kor. 50 fill. A szülők és nagyszülők részére fejenként és havonként 5 korona.

Ezek a nyugdíjak, illetőleg járulékok falun az előjáróság, városban a polgármester útján a honvédelmi minisztertől kérhetők, panasszal is oda kell fordulni.

HIREK.

***

— **Dr. Kenyeres Gyula** városi alorvosunk a katonaságtól hazaérkezett, hivatalát elfoglalta és orvosi működését megkezdte. (IV. ker. Magyar utca 83. sz.)

— **Tarnay Árpád** biai szolgabírónak, özv. dr. Szabó Mihályné urnő vejének, aki a haza hősiességében ismételtlen kitüntette magát, mint a 2. honvédduszár ezred példás vitézségű főhadnagya, ő felsége az ellenség előtt tanusított vitéz magaviselete jutalmául a *hadidíszítményes 3 osztályú katonai érdemkeresztet* adományozta.

— **Eskütétel, hivatalbalépés.** A helybeli ref. egyház február 20-án megválasztott tisztségviselői és presbiterei a f. hó 2-án tartott egyháztanácsi ülésen tették le hivatalos esküjüket, illetve foglalták el hivatalukat. Azok a tisztségviselők és presbiterek, kik az 1914. évi választás előtt már viseltek egyházi tisztségeket, az eskü ismétlése alól fölmentettek. Az újonnan választott és esküt tett érdemes férfiakhoz Patonay Dezső lelkeselnök intézett emelkedett hangu, buzdító beszédet. Ez alkalommal tett esküt Szalay Ambrus újonnan megválasztott egyházi gondnok is.

— **A nőegyleti első felolvasó délután műsora március 5-ére.** Felolvasó délutánjaink a mai vasárnappal megkezdődnek. A művészi és tudományos felolvasásokat, összejöveteleket most is főgimnáziumunk tanári kara és jótékony nőegyletünk rendezi. Négy vasárnap délután lesznek felolvasások más és más műsorról egybekötte, ahogyan eddig is szokásban volt. Az első, tehát a mai délután műsora a következő: 1. Olasz Imre főgimn. tanár előadása: „Néhány szó az elektromos

sugárzásról”. 2. Kovács Sándor főgimn. VI. o. tanuló zongorán eljátssza Mendelssohn Gyászindulóját és egy nepsdalt. 3. Vogel Piroksa kisasszony haborus költeményeket szaval. 4. „Nem jut eszébe...” c. bohózat Szereplő személyek: Ragacs Ádám könyvkötőmester — Papp Albert VIII. o. t.; Sára, a felesége — Weisz Erzsike kisasszony; Szófi a leányuk Trummer Nelli kisasszony; Csendes Károly tanító — Kovács Sándor VI. o. t. Misi könyvkötő inas Trummer Antal VII. o. t. Belépő díj 70 fillér, mind a négy délutánra egyszerre megváltva 2 korona 40 fillér., diákjegy 20 fillér. Az *előadások a fűtött tornacsarnokban tartatnak meg. Külön meghívót az idén nem bocsátatnak ki*, hanem ez uton hívja meg a nagyrabcsúlt közönséget a rendezéssel megbízott jótékony nőegylet. Az előadás kezdete d. u. 5 órakor.

— **A főgimnázium előtti tér rendezése** ügyében dr. Kökény Dezső főgondnok ismeretes indítványára a március 2-iki presbiteri gyűlés azt határozta, hogy a területen kéri fel a városi képviselőtestületet az Ádám Juliánna-féle telken levő udvar kerítésének lebontására, az ott koradót, disztelen épület-törmelékelt eltávolítására s ennek a területnek mintegy száz méter szélességében az utcai közlekedés részére megnyitására olyanképen, hogy az intézet előtti rész ideiglenesen parkiroztassék is. Örömmel üdvözlünk minden olyan lépést, mely a főgimnázium szép, de végtelenen eldugott épülete mosokos, botrányos környezetének csak néminemű rendezését is celozza; de anélkül, hogy a mult tévedéseit ok-és haszon nélkül telhányni akarók, most is kifejezzük abbéli meggyőződésünket, hogyha ennek a szebb és jobb jövőre érdemes középületünknek hozzá méltó keretet akarunk teremteni, meliőbb ra kell keríteni a sort a városi istálló rinda, büzös épületének a szétveresére s egyszer már megadni az illő környezetet a tudomány és a jövőndöz nemzedéke nevelésének díszes épülete számára. „A valami is jobb a semminél,” — elvénel fogva azonban elvárjuk a képviselőtestülettől, hogy ennek az ideiglenes rendezést célzó kérelemnek is szivesen helyet ad.

— **A tanítóképezdénél segédtanári állás** szervezését, rendszeresítését határozta el a csütörtöki egyháztanács ülés és az ügyben szükséges intézkedések megtételével megbizta az elnökséget és ügyészi hivatalát.

— **Néhány intő szó.** Megtörtént öregeink bevonulása is. Az élet munkás delének edzett, kemény munkásai, barázdált homlokú harcossai is elmentek védeni a családi tűzhelyet, melynek boldogságát eddig itthon munkálták, arra a másik csatatérre, melyen vérek rózsái nyílnak: a bátorság, kitartás és győzelem dicsőségű virágai... Egy részüket fölmentette a haza vérel szolgálatának nehéz kötelessége alól a nélkülözhetetlen munkaerő szükséges volta, család körülményeik, a termőföld megművelésének gondja és köteleme. Hozzájuk inteztek az intő szót: teljesítsék a munka kötelességét kettőzött erővel! Ne legyen földmunka, napszám, gazdasági teendő érdekében itthon hagyott gazdálkodóink és kézi munkásaink közül senki, aki ne teljesítene erejének egész készségével a feladatot, melynek elvégzése a bevonulásuk mentesítésének alapvető indoka! Mert a hatóság figyelemmel kíséri az itthon maradotta-

kat. S aki vonakodna a föld megművelésének munkájától, bármikor kényszerítheti honvédelmi kötelességének azonnali megkezdésére. Ezt megszívlelni és aszerint fordulóni ajánlatos minden fölmentetnek.

— **Megkerült lovak.** Közöltük annak idején, hogy a januári ceglédi vásárt követő éjjel Cseri Ferenc gazdálkodó két értékes lovát az istállóból ellopott s a rögton megindított nyomozás egyelőre holt pontra jutott. A lovak most aztán érdekes uton-módon megkerültek. A mult heti szerdai heti vásáron, Törökszentmiklóson megjelent Danóczy Ambrus nagykörös löke-reskedő, ki a hadsereg részére vásárolt lovakat s a piacon jártában-keltében egyszer csak meglátja a Cseri lovait, melyeket jól ismert, amint egy homokfutóba fogva a törökszentmiklósi bírót röptettek be a község háza udvarára. A fogat után sietett és megismertette magát, megállapította a lovak azonosságát. Csakhamar kiderült, hogy a tolvaj a lovakat, — valószínűleg az erélyes nyomozás által szorongatva — az Almásy grófi ménesbe csapta be a lopás után s azok ott három hétig bitangásban voltak, mikor pedig gazdájuk nem jelentkezett, a törökszentmiklósi község házára szolgáltatatták be őket. Ott tartották, ettették s az előforduló fuvarokra felhasználták a gazdátlan paripákat. Danóczy Ambrus rögton sürgönyözött Cseri Ferencnek, aki boldogan sietett Törökszentmiklósról, hol a passzusokkal kellően igazolva tulajdonjogát, vissza is kapta a rég elsiratott, végleg elvesztettnek vélt állatokat. A nyomozás természetesen tovább folyik annak megállapítására, hogy a lovak hogyan kerültek az Almásy ménesbe.

— **Értesítjük a Gazdaközönséget** hogy a 6 hónapos malacok megérkeztek s 1916 március 6-án délután 2 órakor fogjuk kiosztani. IV-ik kerület 345. szám alatt.

Gazdasági Egyesület.

— **A sertésruh árának hatóságai megállapítása,** mint mult keddi számunkban jeleztük, nálunk nem járt az óhajtott eredménnyel. Az alispán rendelete, mely febr. 26-án lépett életbe, tudvalevőleg a porköitnek való sertésruh árát kilonként 2 koronában, a combt 3 koronában, a karajét és a szalonnát 3 kor. 80 fill.-ben állapította meg. De az élő jószág eladási áráról egy szóval sem intézkedett! Mint előre látni lehetett, a hentesek beszűntették a hus kimerést, mert természetesen nem adhatták az elrendelt áron annak a husnak a kilóját, melyet élő állapotban 5 kor.-5 kor. 30 fill.-ért vettek; ekkora az ára ugyanis a sertésnek nálunk még ma is, mikor e sorokat írjuk. A közlelmézési bizottság, miután a hentesek az üzemüket beszűntették, febr. 28-iki gyűléséből feliratot intézett az alispánhoz, melyben kérte az árának a helyi viszonyokhoz mért megállapítását. Válasz még nem érkezett a felterjesztésre; közönségünk pedig igazán lázas érdeklődéssel várja a mindennel fontosabb dísznóhus és szalonna árának végleges megállapítását, amelynek mértékétől függ sok tekintetben a tavaszi munkabérek türhető kialakulása is.

— **Harcéri selejtezett lovakat,** vemhes kancákat, akik beszerezni kívánnak, ez irányú kérvényükkel közvetlenül a pestvármegyei főispáni hivatalhoz fordulhatnak.

— **Mezőgazdasági intéző bizottság** a tavaszi szántás vetési munkák végzésének biztosítása céljából városunkban is megalkult, amelynek tagjai lettek: K. Faragó Dénes gazdatanácsnok, továbbá B. Tóth Ferenc, J. Nagy József, Szűcs Ambrus, Szalay Lajos, K. Kiss Dániel (I. ker.) és Varga Imre városi képviselők.

— **A fogolytartó gazdák figyelmébe.** A rendőrhatalmunk felhívja a fogolytartó gazdákat hogy fogoly munkásaikat e hó 12-re vasárnapra reggel Dr. Kenyeres Gyula városi orvos ur városi hivatalára előállítsák.

— **A „Lelkesegyesület“** című lapból vesszük a következő sorokat:

„Egy minta egyház. Ismeretes dolog, hogy nem minden egyház szokott egyforma méltányossággal gondoskodni tisztviselőiről. Jóleső érzéssel állapíthatjuk meg, hogy a *cecei* ref. egyház (Fehérmegye) belátva a mai nehéz megélhetési viszonyokat 20 százalékos háborus pótlékot, 800 koronát szavazott meg presbiteriuma által lelkésze, Szilágyi Béla részére. A legjelesebb elismerés és dícséret illeti meg a *cecei* presbiterium tagjait, akik követendő példát adtak mindazon egyházaknak, ahol a körülmények sürgősen követelik a lelkész anyagi helyzetének javítását a 20 százalékos háborus pótlékkal.“

— **Katonai felmentések.** Tudvalevő dolog, hogy városi hatóságunk 145 mezőgazdát javasolt a katonai szolgálat alól való felmentésre a főispán útján a földmívelésügyi minisztériumnak. Mint halljuk, a vármegyén nem valami meleg pártolásban részesült az ügy s ezért képviselőtestületünk ismét Bakó József országos képviselőnk szőlített sorompóba, hogy a gazdaság érdekében a 145 mezőgazdát mentesse fel a bevonulási kötelezettség alól. Országos képviselőnk ezen reá bízott ügyet is fényes sikerrel oldotta meg, amennyiben már f. év február 16-án a következő levelet kapta:

„M. Kir. Földmívelésügyi Minisztérium Elnöki osztály. Igen Tisztelt Barátom! Közben járásodra tisztelettel értesítelek, hogy a nagykörös felmentési javaslatot, *teljesen a javaslat szellemében*, bizottságunk mai ülésén intéztük el s a javaslatba hozottak *mind valamennyien* nyertek felmentést bizonytalan időre. A pestmegyei főispán urat 10821. sz. a értesítjük. Kiváló tisztelettel Budapest, 1916. febr. 16. Igaz híved *Györi Lóránd* min. tanácsos.“

Ugy tudjuk, hogy legutóbbi képviselőtestületi gyűlésünk nagy örömmel szavazott köszönetet orsz. képviselőnknek e sikeres közbenjárásáért. Meg is érdeml.

— **A németországi „Ostpreussenhilfe“** ügyvezető bizottságának elnöke Lüdinghausen báró a következő távirattal fordult Khuen-Héderváry Károly grófhhoz, a Háboruban Feldult Tűzhelyeket Újrafelépítő Országos Bizottság Elnökéhez: „A Nagyméltóságod elnöke alatt álló Háboruban Feldult Tűzhelyeket Újrafelépítő Országos Bizottságoknak az a nagylelkű elhatározása, hogy a közös csatamezőkön megpecsételt német-magyar vérszövetség megerősítésével elvállalja Gerdaennek, az oroszult keletporoszországi városnak társadalmi igazságát, Németországban mindenütt örvendő visszhangra fog találni és újat fogja egyengetni a közös ellenségétől feldult magyar kárpáti

falvak javára megindítandó németországi akciónak. Kérem Nagyméltóságodat, engedje kifejeznie személyes, hálás köszönetemet is azért az értékes támogatásért, melyet annak a Keletporoszországi felsegítésére szánt akciónak juttatott, melyet én hivtam életbe. Német hőseink sírjainak kegyeltes ápolásával Nagyméltóságod és a magyar hatóságok a hálának elmulthatatlan emléket fogják belevésni a német szövetségesek szívébe. Szövetségi hűséggel üdvözlö Lüdinghausen br. kir. kamarás, az „Ostpreussenhilfe“ ügyvezető elnöke és a Gerdaen hadisegítségére alapított „Berlin—Vilmesdorfi Egyetel“ elnöke.“

— **Csomagoló hordógyár.** A háboru kitérése óta nagy hiány mutatkozott csomagoló puhafa hordókban, különösen káposzta és más élelmiszerek szállítására. Hogy ezen a hiányon segítsék, a hivatalos körök támogatásával Antaluc községben Ódesalchi herceg uradalmának területén berendezkedtek puhafa hordók készítésére, hol hadifogoly munkásokkal naponként 400 darab puhafa hordót készítenek.

Irodalom.

* **Országos Méhész Zsebnaptár 1916.** Ötödik évfolyam. Szerkeszti: Szilassy Zoltán orsz. képviselő, az Országos Magyar Méhészeti Egyetel ügyvezető alelnöke. Ára; 1 korona 50 fillér.

A termelés minden terec egyformán kell érvényesítenünk a többtermelés jelszavát és ennek megvalósítására minden eszközt fel kell használnunk. A háború sajtósága, örvendetes jelenséget váltott ki a különben konzervatív termelőosztályok tagjainál, amidőn lépten-nyomon tapasztalhatjuk a törekvést, hogy azok, akik azelőtt megelégedtek azzal, ha termelésüket a régi módok szerint úgy, ahogy elvégezték, ma tanulni akarnak, hogy a tudomány vívmányait és a gyakorlati élet tapasztalatait termelésük tökéletesítésére felhasználhassák. Erre nemcsak azért van szükség, hogy a többtermelés jelszava az életben is megvalósuljon és ezáltal a hazai fogyasztás igényeit minden tekintetben kielégíthessük, hanem azért is, hogy terményeinkből minél nagyobb fölösleget adhassunk át a külföld-

Vizi Jánosnének I. ker. 172. sz. házánál egy nagy szoba, konyha, éléskamra és padlás azonnal kiadó; értekezni lehet a fenti szám alatt. (Csirkepiac-tér.) 1

Kiadó lakás. VI., Kossuth-tér 32. sz. alatt külön álló nagyobb lakás kiadó; értekezni lehet özv. Szikszay Lajosné urnóval. 1-3

M. Kovács László IV. ker. 106. sz. házánál két lakrészes május 1-től több évre kiadó; esetleg örök áron eladó; X. ker. 209. sz. alatt pedig száraz ölfá és 2 hektl. szilva pálinka van eladó. 1-2v

Fleischmann József I. ker. 187. sz. alatti háza, mely áll 3 szoba, konyha és mellék épületből f. évi május hó 1-től haszonbérbe kiadó; értekezni lehet Fleischmann Albert végrehajtottal. 1-3

I. ker. 29. sz. alatt egy udvari lakás folyó évi május 1-től, több évre is, haszonbérbe kiadó; értekezni lehet ugyanott Pesti Pál nyug. tanító ural. 1-3

Özv. Fazekas Józsefnének a szolnoki-u. házánál 2 utcai szoba, konyha, pince, padlás és faskamra; ugyszintén V. ker. 148. sz. egy nagyobb és egy kisebb lakás május 1-től kiadó.

Kohn Náthán kereskedőnél két utcai szoba, előszoba, padlás, pince május 1-től kiadó. 3-3v

IV. ker. 411. sz. alatt két szobás lakás, konyha, éléskamra, külön udvarral, május 1-től kiadó. Megtudni lehet Kerekes Pálnál. 2-2v

A Kecskeméti utcában, Pozsár László kovácsmester ur szomszédságában egy szoba, konyha, kamra és sertésólból álló lakás; továbbá egy tágas műhelyhelyiség, együtt vagy külön is kiadó. Kiadja **Máté Gyula** nyug. tanítót VI. ker. 152. szám alatt. 3-3v

Kovács Judith IV. ker. 99. sz. házánál (Csirkepiac-tér) egy üzlethelyiség május 1-től kiadó; értekezni lehet a fenti szám alatt a tulajdonosnővel. 3-3v

Eladó ház.

Ház eladás.

A néhai Magyar (Frank) Gyuláné Ciriák Erzsébet hagyatékát képező IV. ker. 31. számú ház és udvartér ingatlan a városi szálloda társaságában szabadkézből eladó. Az eladási feltételek megtudhatók az örökösök jogi képviselőjénél **dr. Kovács Kalmán ügyvéd unal.** 1-3

Deák Sándornak I. ker. 26. sz. háza — id. Dónáth László hentes m. szomszédságában — mely áll 2 szoba, konyha, éléskamra, kamra, sertésólból, fűszin és több melléképületből, örök áron eladó; elnem kelés esetén május 1-től kiadó; értekezni lehet Csákö Pál II. ker. 54. sz. alatti lakásán. 2-2v

Özv. Szabó Lajosné születésnő I. ker. 111. sz. háza, — Neu Jakab ur szomszédságában, — elköltözés miatt örök áron eladó. Áll 3 szoba, konyha, éléskamra, pince és hozzátartozó mellék épületből; értekezni lehet Halász László ural. 2-3v

Bán Korsós László X. ker. 126 sz. háza, mely áll 3 szoba (melyben egy üzet van), egy konyha, éléskamra, sertésólból és nagy kocsiszimból, egy különálló épület elkerített udvaron, egy szoba, konyha és istállóból, konyhakerttel eladó; értekezni lehet a tulajdonossal.

Inokai Tóth Dénes VII. ker. Hajnal-u. 146. sz. alatt levő 650 négyzetméterű területen fekvő háza és telke, mely áll 2 különálló kényelmes lakásból, egyikben 4 szoba, éléskamra, zárt folyosó, alattuk nagy kettős pince, másikban 2 szoba, 1 konyha, továbbá 1 alsó konyha, kama és istállóból álló melléképületből, nagy gazdasági udvarral és mintegy 100 négyzetögl területű csemege szőlős és 350n.-öl területű jövedelmező gyümölcsös kertből esetleg 3 részben is, 2 rész épületekkel, 1 rész pedig házhelynek, igen kedvező fizetési feltételek mellett eladó, értekezni lehet a tulajdonossal a helyszínen vagy az irodán.

Kiadó földek.

Néhai Soós Pál örököseinek tulajdonát képező VIII. ker. 27. sz. házuk, mely áll két szoba, konyha, kamra és több melléképületből; továbbá a Gáttéri-dűlőben 4 vékás föld és a Zsiros-hegyben közel a városhoz 3 vékás szőlő birtokuk örök áron eladó. El nem kelés esetén haszonbérbe kiadó; értekezni lehet VI. ker. 32. sz. alatt. (Bakos-féle ház.)

URÁNIA.

Vasárnap! 1916. márc. hó 5-én. Vasárnap!

Szenzációs amerikai sláger műsor kerül bemutatásra:

Opium csempészek

vagy Newyork legsötétebb negyedében

érdekfeszítő amerikai detektiv-dráma 3 felvonásban.

Royal Apolló színház műsordarabja.

Az utolsó percben.
dráma 1 felv.

Grenobl.
Természeti.

Móric válik.
Humoros.

Szenzációs edény mosógép. — Oriási kacagató humoros kép.

Helyárok: Páholy I. K. Körszék 86 f. I. hely 60 f. II. hely 40 f. III. hely 30 f. Középkarzat 60 fillér. Oldalkarzat 50 fillér.

Körszék és páholy számozottak. Az összes jegyek előre válthatók PAPP SÁNDOR kerékpár üzletében.

Az előadásoknak a kezdete délután 4, 6 és este 8 órakor.

Csütörtökön. 1916. március 9-én. Csütörtökön.

Érdekfeszítő új műsor,

Előkézületben **Hősnő a fronton**, vagy kétszer sebesülve.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását iztelettel kéri a tulajdonos Papp Sándor.

Menetrend

1916 február hó 13-tól.

Szv.	Gyv.	Szv.	Szv.			Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.			
720/732.	708.	714.	710.			709.	715.	707.	717.			
I-III.	I-II.	I-III.	I-III.			I-III.	I-III.	I-II.	I-III.			
10 ³⁵	8 ²⁵	12 ¹⁵	8 ⁰⁵	≡	ind.	Budapest	érk.	Δ	7 ³⁰	10 ⁴⁵	6 ³⁸	11 ¹⁰
3 ¹²	9 ³¹	2 ⁵⁰	10 ¹⁵		"	Czepléd	"		5 ⁰⁴	7 ⁴⁵	5 ²⁰	8 ³⁷
3 ⁴⁵	9 ⁵⁰	3 ¹⁹	10 ²⁸		érk.	Nagykőrös	ind.		4 ¹¹	7 ²⁰	4 ⁵⁹	8 ¹²
3 ⁴⁵	9 ⁵¹	3 ²³	10 ⁴⁰		ind.		érk.		4 ²⁸	7 ¹⁸	4 ⁵⁸	8 ¹¹
4 ⁰⁸	10 ⁰⁷	3 ⁴⁶	11 ¹⁰		érk.	Kecskemét	ind.		4 ¹⁸	6 ⁵⁵	4 ⁴⁰	7 ⁴⁰
5 ²⁰	10 ³⁵	4 ⁵⁵	11 ³⁰		"	Kiskunfélegyháza	"		3 ²⁶	6 ¹⁶	4 ¹³	7 ¹¹
7 ³²	11 ⁴¹	6 ³²	14		"	Szeged	"		1 ⁴⁰	4 ¹⁸	3 ¹³	5 ¹⁵
	2 ⁰⁷		5 ¹⁸		"	Temesvár	"		7 ³²		1 ⁰⁰	
			2 ³¹	▽	"	Orsova	"	≡	1 ¹⁵			

Jászkarajenői birtok 80 kat. hold több évre hasznóbére kiadó. Értekezni lehet Szurmó Istvánné V. Faragó Mária V. ker. 136. sz. alatti lakásán vasárnap délutánonként.

Ingatlan hasznóbére adás. özv. Somogyi Györgyné Gubody Petronella nagykörösi lakos (IV. ker. 334. sz.) a tulajdonát képező nagykörösi határban az ugynevezett gáteri dűlőben lévő a törtélti orszáugtra fekvő mintegy 7 hold területű szántó föld birtok folyó év szeptember 29-től kezdődőleg több évre hasznóbére kiadó. Ugyanint a nevezettek hasznóélvezetileg illető Törtel község határában három darabban lévő ugynevezett „Czakó” 100 holdas, a Beóthy-féle birtok szomszédságában 75 holdas és a faluban mintegy 25 holdas területű birtokok folyó évi szeptember 29. napjától kezdődőleg több évre hasznóbére kiadók. A feltételekről értekezhetni a bérebe adó fent irt nagykörösi lakásán. 1-3

Eladó föld.

Feketei határon levő 23 hold szántó és kaszáló föld buza vetéssel együtt kedvező fizetési feltételek mellett eladó; értekezni lehet Glücksmann Mártonnál II. ker. 37. sz. alatt. 2-3

Tarnóczy Lajosnak 7 vékás szőlője a Temető hegyben kedvező fizetés mellett eladó; valamint a Beretvási féle homolytáji szőlőjének árokpartjain nagyobb mennyiségű lábbon álló akácfa, mely bognármesterséghez is alkalmas eladók, értekezhetni VI. ker. 201. sz. alatt. 1-3

Vegyesek.

Értesítés. Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Fehérmű és vegytisztító intézetem, mely a csirkepiacná volt, most újból megnyitott az uralmas mellett. A n. é. közönség további pattogását kérve tisztelettel 1-2 Szijártó István.

Építő iparosok figyelmébe!

Kocsér községtől 3 kilométerre fekszik egy ház istállóval az egyiknek hossza 8 méter, a másiké pedig 5 méter, palával szeretném befűteni a két helyiséget, aki tehát elvállalja a palával való befűdést: jelenkezzen a kocséri róm. kath. plébánia hivatalban. 1

1 jó karban levő sátorponyva eladó Ceglédi-ut 28. cukorka üzletben.

Gazdasszonyt keresek egy 80 éves ember mellé, az érdeklődők jelentkezzenek VI. ker. 23. sz. alatt. — Ugyanannak a Zsiroshegyben egy igen gyümölcsös szőlője felől kiadó 1

Ingyen lakás. Május 1-re gyermektelen házaspár csekély szolgáltatást egy szoba és konyhából álló lakást kaphat IV. ker. 339. szám alatt özv. H. Kiss Kálmánénál.

Jobb leány kerestetik 2 gyermek mellé játszótársnak a délutáni órákra. Jelentkezni lehet Székely Albert könyvkereskedésében.

Szárat cserélek szalmaért. Cím megtudható a kiadóhivatalban.

A Kerekes-féle csordajárás mellett, az Örkenyi-utcszében adók szalmát fuvarozásra harmadából, ha szecsának levágják, úgy pedig feléből. Továbbá ajánlok egy kazal töreket, a tavaszi idény vályog veréséhez. Komoly érdeklődőknek a kiadóhivatalban. 4-4v.

Egy 15 éves fiu ajánkodik teljes ellátás mellett 3 évre iparos tanoncnak: u. m. géplakatos, építő iparos, vasipar, hentes iparra, illetve oda, hol feltételei érvényesül. Helyben, vagy vidékre is. Komoly érdeklődők részére címe a kiadóhivatalban. 4-4v.

Özv. Sántha Elekné urnónek

3 hektoliter 1915. évi és 3 és fél hektoliter 1913. évi termésű kitünő rizling bora eladó. Megtekinthető X. ker. Losonczy-u. 87. számú házábanál. (Gimnázium mellett)

Hogyan hívják és ki vagyok?

Nevem Oroszlán

Én a világhírű légnemű mosógép vagyok.
Én a házi asszony kedvence vagyok — és!

19 koronába kerülök

Én fél órán belül annyi ruhát mosok, mint egy mosónő másfél nap alatt. Tessék engem meglátogatni! Én minden szerdán látható vagyok munkában *délután 3—4 óra között* az alanti irodában.

Egyedélárúsítás

Bokros és Gondl
általános közvetítő- és bizományi irodája.

NAGYKÖRÖS, I. kerület 154. szám. (Csirke-piac) Nyikos nővérek házában.

A tavaszi munkálatokhoz

eredeti amerikai 7 kapas lókapák, répa- és szecsavágók, kukoricamorzsolók, rosták, mérlegek

NEU JAKAB gabonakereskedő mezőgazdasági gépraktárában.

nagy választékban beszerezhetők: eredeti Bächer-ekék, 12—14—16 soros Melichárvetőgépek, 2—3 tagu vasboronák, továbbá

ZÓKY ISTVÁN épület- és géplakatos Nagykörös.

Elvállal mindennemű **épület** és **vasszerkezetek munkálatait**, valamint **gépjavításokat, villanyvillágítási javításokat, villanycsengők bevezetését és javítását, modern sír- és drótkerítéseket** stb. stb. jutányos árak mellett szolid kivitelben készítik.

Éves kapást keresek

1 hold területű szőlőhöz,
mely a városhoz közel, — a
középsőhegy legelején —
van. 1 vékás területű földet
feléből is használna.

özv. Sántha Elekné X. kerület 87. szám. (A 10
gimm. szomszédóságában.)

**Sertéshizlalók és kereskedők-
nek igen fontos.** Ujkécske község
határában, közvetlenül Ujbög vasuti-
állomás mellett négy hold gyümölcsös,
sertéshizlalási és nevelési célokra eladó.
A vételár felével a birtok tulajdonosa
a sertéshizlalda tulajdonosává társulna.
Bővebb értesítés D. TÓTH FERENC
felelős szerkesztőnél.

35 dekás tábori fadobozók
kaphatók: SZÉKELY ALBERT
könyvkereskedésében.

Egy ügyes, megbízható segítség

a Nagykörsi Hangya Fogyasz-
tó és Értékesítő Szövetkezethez
AZONNAL FELVÉTELIK.

Ajánlatokat elfogad Erdélyi Teréz fizetve
elfogad zetőnő.

Haszonbérbe kiadó föld.

Szentkirályon a hangácsi szél-
malom és a Szolnoki-út mel-
lett 181 kat. szántó és ka-
szálló föld — 2 külön álló
gazdasági épülettel egy vagy 2
tagban, esetleg kisebb rész-
letekben is 1916 okt. 1-től
több évre haszonbérbe kiadó.

2-3v Értelmezhetni: Kecskeméten
Bocskay-u. (Zöldkert-u.) 19. sz. a.

Dékány Imre tulajdonossal.

Székely Albert

könyvkereskedé-
sében állandóan
kaphatók: **TOLNAI VILÁG-
LAP
ERDEKES UJSÁG
BAZÁR.**

Gyümölcsstermelők figyelmébe

Tisztelettel jelentem, miszerint
csemői Máriatelepepen több mint
100 ezer nemes gyümölcsfa
van kiadó, minőség szerint 10 —
70 fill árakban minden gyümölcs-
fajtából.

Gyökeres vessző 2 éves ezre 45
korona,

porbujtás ezre 40 korona.

Megrendeléseket bármikor elfoga-
dok a Ceglédi-utcában, az artézi
kut áttellenében levő lakásomon

PAPP GEDEON faiskolatulajdonos.

Hirdessen A NAGYKÖRS
és VIDÉKÉ-BEN.

Uj temetkezési vállalat!

Tisztelettel értesitem Nagykörs város és vidéke közönségét,
hogy **Kertész Gyula** úr házának udvarában, a postával szem-
ben nagyobb szabású **disztemetkezési vállalatot** nyitottam,
ahol nagy raktárt tartok a legjobb kivitelű ércpokorsókból, ternő
és bársonnyal való bevonásra alkalmas fakoporsókból valamint a
legdiszesebb kivitelű sirkoszorúkból, úgy annyira, hogy disztemet-
kezési intézetem ezen a téren a legmesszebb menő igényeknek is
meg tud felelni. — Elvállalok egyszerű temetéstől kezdve a legdi-
szesebb kivitelig, az alább jegyzett árakban:

klottal behuzott szegelt teríték 40 kor.
ternóval behuzott szegelt teríték 60 kor.
ércpokorsó, diszes melléklettel 180 kor.

Újnan készült gyászkocsimat, minden felszámitás nélkül két
lóval, négy lóval pedig 5 koronáért küldöm ki.

Meg kell említenem, hogy városunkban évek óta létező összes temet-
kezési vállalatok társas viszonyban vannak egymással, ennél fogva a náluk
levő árakkal versenyt mindenkor könnyen felveszem, továbbá, mert temet-
kezési intézetem csak egyedül a magam tulajdonát képezi, tehát a többiek-
kel kartelen nem vagyok. Kérem a n. é. közönség szives partfogását, mert
temetkezésem célja a gyászoló közönséggel nagy pénzt megtakarítani, nem
pedig az eddigi egységes kartel árakat fizetendő. Kiváló tisztelettel

SCHIFFER MARTON.

rőfős kereskedő, temetkezési vállalkozó

Nagy választék a legszebb sirkoszorúkbán!

A temetéshez gyászkocsit és lovat ingyen adok!

Nagykörsön ma egyedüli kartelen kivültemetkezés

Csak egy nap! Apolló mozi Csak egy nap!

A városi szálloda színáztermében

Vasárnap. 1916 március 5-én. Vasárnap.

Szenzációs kacagató előadás

Szálloda a szerelmes kakaduhoz

film komédia 3 felvonásban.

Vak koldus, dráma.
Tilos a dohányzás, humoros.
Vad etetés, természetes.
Mester háborus hirodó, természetes.

Helyárak: Páholy 5 személyre 8 kor. — Szőnye 80, I. hely 10, II. hely 40, III.
hely 30 fill. Erély közép 60, oldal 50 álló 30 fillér.

Nagyérdemű közönség! Mint mindig, most is azon voltam, hogy
egy igazán kellemes és vig kacagató előadásban gyönyörködtessem a n. é.
közönséget. Kiváló tisztelettel

Weisz Jenő
tulajdonos.

Csütörtök.

1916. március 8-án.

Csütörtök.

Akik ketten szeretnek

Társadalmi dráma
3 felvonásban.

Jön!

PETÁR KIRÁLY

Jön!